

25.1.2019

FIVA/4/01.01.01/2019

Julkinen

Eduskunnan talousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 282/2018 vp)

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lakien lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 22/2018 vp). Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annettua lakia, verotusmenettelystä annettua lakia, ennakkoperintälakia, oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annettua lakia sekä verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annettua lakia.

Finanssivalvonta lausuu asiassa seuraavaa.

Yleistä

Ehdotettujen muutosten tavoitteena on varmistaa, että hallintarekisteröityjen osakkeiden omistajille maksetuista osingoista peritään aina oikeamääräinen vero. Tämä tapahtuisi siten, että Verohallinto saisi mahdollisimman kattavasti loppusaajatiedot hallintarekisteröidyistä osakkeista osinkoa saavista henkilöistä. Rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annettua lakia esitetään muutettavaksi siten, että verosopimuksen soveltamisen edellytyksenä olisi, että osingon saajan loppusaajatiedot toimitettaisiin aina Verohallinnolle. Osinkojen lähdevero olisi 35 prosenttia, jos loppusaajatietoja ei anneta. Ennakkoperintälakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Suomessa asuvan verovelvollisen hallintarekisteröidyistä osakkeista saamasta osingosta toimitettaisiin 50 prosentin ennakonpidätys.

Lisäksi esitetään säilyttäjärekisterin perustamista Verohallintoon. Hallintarekisteröidyn osakkeen omistajaa lähinnä olevan säilyttäjän olisi rekisteröidyttävä rekisteriin, jotta osakkeen omistajalle voitaisiin antaa kansainvälisen sopimuksen mukaiset veroedut osinkoa maksettaessa. Rekisteröitymättömän säilyttäjän asiakkaalle verosopimuksen mukaiset edut voitaisiin myöntää osinkoa maksettaessa siten, että säilytysketjussa aiempänä oleva rekisteröitynyt säilyttäjä sitoutuisi toimittamaan vaadittavat tiedot ja samalla vastaamaan myös näiden tietojen oikeellisuudesta.

Esityksen valmistelu ja sen taloudelliset vaikutukset

Esitetyillä lakimuutoksilla voi olla huomattavia taloudellisia vaikutuksia osingon saajille, niiden maksuprosessiin osallistuville ja kansantalouteen. Finanssivalvonnan käsityksen mukaan esityksen taloudellisten vaikutusten arviointi on jäänyt puutteelliseksi.

Taloudellisia vaikutuksia koskevan luvun 4.1 mukaan esitys edellyttää mahdollisesti muutoksia liikkeeseenlaskijoiden ja erityisesti ulkomaisten säilyttäjien sähköisiin järjestelmiin. Esityksen mukaan teknisistä muutoksista säilyttäjille aiheutuvia kustannuksia on vaikea arvioida tarkemmin, koska säilyttäjien lähtötaso vaihtelee. Esityksessä viitataan finanssilitietojen automaattisesta vaihtamisesta johtuviin velvoitteisiin ja sekä kansainvälisten suositusten mukaisiin tietojenvaihtoa koskeviin menettelyihin, mutta esityksestä ei tarkemmin ilmene, miten ja millä kustannuksilla jo olemassa olevia järjestelmiä voisi hyödyntää esityksen edellyttämässä tietojen raportoinnissa. Finanssivalvonnan käsityksen mukaan esityksen taloudellisia vaikutuksia tulisi arvioida perusteellisemmin ennen esitettyjen lakien säätämistä.

Finanssivalvonta olisi pitänyt hyvänä käytäntönä, että valtiovarainministeriö olisi perustanut työryhmän edellä mainittujen lainsäädäntömuutosten valmistelua varten, jolloin valmistelun aikana olisi voitu kattavammin arvioida esitettyjen muutosten kustannusvaikutuksia eri intressiryhmille ja vaihtoehtoisia tapoja varmistaa Verohallinnon tiedonsaantimahdollisuuksia hallintarekisteröityjen osakkeiden omistajien osalta.

Ehdotetut ennakkoperintälain muutokset

Finanssivalvonta katsoo, että ehdotettu ennakkoperintälain muutos vastaa veropontta ja voi tehostaa Verohallinnon tietojensaantia suomalaisten omistajien osakkeille maksetuista osingoista.

Rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annettuun lakiin ehdotetut muutokset

Rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annettuun lakiin (lähdeverolaki) ehdotetut muutokset koskisivat suurta määrää ulkomaisia sijoittajia ja säilyttäjiä. Ulkomaisten omistajien osuus Suomessa listatuissa yhtiöissä on laajaa (noin 50 %).

Esityksen mukaan osingonsaajaa koskevan verosopimuksen soveltaminen edellyttäisi, että osingon loppusaajatiedot toimitetaan Verohallinnolle osingon maksun yhteydessä tai, että rekisteröitynyt säilyttäjä sitoutuu toimittamaan tiedot vuosi-ilmoituksen yhteydessä. Finanssivalvonnan käsityksen mukaan suurta sijoittajamäärää koskevien loppuasiakastietojen saaminen usein moniportaisten säilyttäjaketjujen läpi voi olla haasteellista ajallisesti rajatun osingonmaksukauden aikana ja edellyttäisi useissa tilanteissa ulkomaisia säilyttäjiä luomaan järjestelmät ja -menettelyt tietojen raportointia varten.

25.1.2019

FIVA/4/01.01.01/2019

Julkinen

Mikäli rekisteröitynyt säilyttäjä ei teknisistä tai muista syistä saisi jo ennen osingonmaksua lain edellyttämiä loppuasiakastietoja, niin säilyttäjä ottaisi merkittävän riskin siitä, että saa tiedot vuosi-ilmoitusta varten. Tämän vuoksi ehdotettu muutos voisi Finanssivalvonnan käsityksen mukaan helposti käytännössä johtaa siihen, että ulkomaisten sijoittajien osingoista perittäisiin 35 %:n lähdevero ja tämän jälkeen oikea määrä haettaisiin takaisinhakumenettelyssä. Takaisinhakumenettely lisäisi säilyttäjien, tilinhoitajien ja Verohallinnon työmäärää ja voisi aiheuttaa sijoittajille lisäkustannuksia.

Lopuksi Finanssivalvonta kiinnittää huomiota siihen, että lakiesityksen tavoitteiden saavuttaminen käytännössä edellyttäisi laajaa ulkomaisten säilyttäjien rekisteröitymistä Verohallinnon säilyttäjärekisteriin. Lakiesityksessä ei ole arvioitu eikä muutoinkaan ole olemassa käsitystä siitä, missä määrin ulkomaiset säilyttäjät tulisivat rekisteröitymään esitettyyn säilyttäjärekisteriin.

Jyri Helenius
Apulaisjohtaja
Pia Ovaska
Lakimies